

Expediat prin e-mail

30 aprilie 2020

APEL PUBLIC

privind respectarea transparenței decizionale și a caracterului incluziv la adoptarea proiectului de lege privind organizațiile necomerciale

Organizațiile societății civile salută intenția Parlamentului de a relua procesul de consultare și definitivare a proiectului de lege cu privire la organizațiile necomerciale și solicită adoptarea legii, transparență decizională reală și implicarea tuturor organizațiilor relevante ale societății civile în procesul de consultare și definitivare a proiectului.

La 15 aprilie 2020, Comisia Juridică, numiri și imunități din cadrul Parlamentului Republicii Moldova a expediat scrisoarea CJ-04 nr. 62 unor organizații ale societății civile, prin care solicită opinia acestora în vederea definitivării [proiectului de lege nr. 109](#) din 3 aprilie 2018 (Legea cu privire la organizațiile necomerciale). Proiectul de lege a fost adoptat în prima lectură în urmă cu aproape doi ani, la 3 mai 2018.

Proiectul transpune cele mai bune [practici și standarde cu privire la libertatea de asociere](#) recomandate de către Comisia de la Veneția și OSCE/ODIHR. Acesta simplifică înregistrarea organizațiilor necomerciale și înlătură structura rigidă de organizare internă impusă de legislația actuală. Proiectul limitează posibilitățile de a exercita presiuni asupra organizațiilor necomerciale și exclude limitările nejustificate pentru fondarea organizațiilor necomerciale de către anumite categorii de persoane. În ceea ce privește activitatea politică, acesta instituie interdicția absolută pentru organizațiile necomerciale de a susține candidații în alegeri și instituie limite clare privind relațiile dintre organizațiile necomerciale și partidele politice. Proiectul, de asemenea, instituie legislația cadru privind finanțarea sau susținerea de către stat a organizațiilor necomerciale, un domeniu reglementat insuficient de legislația actuală. Acesta nu impune reînregistrarea organizațiilor necomerciale și nu limitează finanțarea externă a acestora. Proiectul a fost elaborat cu implicarea societății civile, a fost supus repetat [consultărilor publice](#) de către Ministerul Justiției și a fost îmbunătățit în urma acestora. Proiectul a fost [avizat pozitiv](#) de către organizații internaționale de profil.

Organizațiile semnatare salută intenția Parlamentului de a relua procesul de consultare și definitivare a proiectului de lege nr. 109, pe care o interpretează inclusiv ca răspuns la [apelul public din 3 martie 2020 semnat de peste 20 organizații ale societății civile](#). Organizațiile semnatare au solicitat atunci Parlamentului să voteze proiectul în lectură finală, să nu admită amendamente care ar îngreuna activitatea organizațiilor necomerciale, precum și să consulte **organizațiile societății civile cu privire la orice propunere de modificare a proiectului într-o manieră transparentă și incluzivă.**

În scopul definitivării proiectului de lege și având în vedere în special contextul pandemiei COVID-19, în care suntem nevoiți să menținem distanța fizică și care îngreunează participarea în procesul decizional, organizațiile semnatare solicită:

- Publicarea în timp real pe [pagina Parlamentului dedicată proiectului](#) a versiunii actualizate a proiectului de lege nr. 109 care urmează să fie discutată de Comisia juridică, numiri și imunități;

- Publicarea eventualelor amendamente la proiectul de lege nr. 109, precum și a tuturor opiniilor, comentariilor sau obiecțiilor depuse și înregistrate, care au fost recepționate până la data primirii acestui apel;
- Actualizarea constantă a paginii Parlamentului dedicată proiectului cu toate opiniile, comentariile sau obiecțiile care urmează să fie primite în procesul de definitivare a proiectului, în termen de maxim 24 de ore de la primirea lor;
- Consultarea transparentă și incluzivă a organizațiilor societății civile relevante din perspectiva expertizei și a domeniului de activitate, care s-au implicat și până acum în procesul de elaborare a acestei legi, cu privire la orice propunere de modificare a proiectului, inclusiv utilizarea Platformei consultative a reprezentanților societății civile pe lângă Parlamentul Republicii Moldova, precum și a Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic;
- Asigurarea transmisiunii online a ședinței Comisiei juridice, numiri și imunități la care va fi discutat proiectul de lege și facilitarea participării organizațiilor societății civile și cu precădere a tuturor membrilor grupului de lucru care au contribuit la elaborarea proiectului de lege. Participarea poate avea loc inclusiv prin intermediul mijloacelor electronice de participare (Skype, Zoom sau alte instrumente);
- Adoptarea neîntârziată în lectură finală a proiectului Legii cu privire la organizațiile necomerciale, fără a admite amendamente care ar îngreuna activitatea organizațiilor necomerciale, în special sub aspectele care țin de limitarea libertății de exprimare, a posibilității de a promova politici publice sau de a accesa fonduri externe de către organizațiile necomerciale. Aceasta va contribui inclusiv la îndeplinirea cerințelor generale pentru obținerea de către Republica Moldova a celei de-a doua tranșe a asistenței macrofinanciare oferită de Uniunea Europeană.

Organizații semnatare:

1. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
2. Fundația Est-Europeană
3. Centrul Contact
4. Fundația Soros-Moldova
5. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)
6. Asociația Presei Independente (API)
7. Asociația „Terra-1530”
8. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
9. AO AVE Copiii
10. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)
11. Asociația Promo-LEX
12. Comunitatea „WatchDog.MD”
13. Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
14. IDIS „Viitorul”
15. Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională (CICO)

16. Asociația Obștească Eco-Răzeni
17. Institutul de Politici Publice (IPP)
18. Asociația Obștească BIOS
19. Alianța INFONET
20. Fundația pentru Dezvoltare
21. Asociația de reabilitare a invalizilor din RM (ARIM)
22. Centrul de Instruire și Dezvoltare Educațională (CIDE)
23. Uniunea organizațiilor invalizilor din Republica Moldova (UOI RM)
24. Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului Nistru „Eco-Tiras”
25. Asociația Obștească „Caroma Nord”
26. Institutul European de Studii Politice din Moldova
27. LDA Moldova
28. EcoContact
29. Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”
30. Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”
31. Consiliul Național al Tineretului din Moldova
32. Expert-Grup
33. AO Certitudine
34. AO Centrul Internațional „La Strada”
35. Asociația pentru Politica Externă (APE)
36. Automobil Club din Moldova
37. INVENTO
38. Institutul de Instruire în Dezvoltare „MilleniuM”
39. CPR Moldova
40. Amnesty International Moldova
41. Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF)
42. Asociația Obștească Eco Sor
43. A.O. Comunități Active pentru Democrație Participativă (CADP)
44. Centrul de Drept al Femeilor

Persoana de contact: Ilie CHIRTOACĂ,
Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM),
tel. 022 843 601 sau e-mail ilie.chirtoaca@crjm.org